

Za pár hodin to vypukne: a nebude to cesta růžovým sadem

Milí kolegové, návštěvníci a hosté celostátní přehlídky experimentujícího divadla Šrámkův Písek 2026,

už brzy bude nejprve hezky formálně (17:45) a ihned poté hezky ostře (18:00) zahájena událost, která je v kontextu českého divadla mimořádná: tvrdě výběrová divadelní přehlídka určená pro otevřené a hledající (a otrlé) diváky a tvůrce. Poroty na zhruba 11 regionálních akcích a poté pečlivá programová rada letos vybraly 15 inscenací (jedna z nich se hraje dvakrát), které, každá svým originálním způsobem, vybočují z hlavního proudu soudobého divadla. Hlavní proud je něco, co se každoročně posunuje a formuje, stejně tak se posunuje a formuje to, co v hlavním proudu není. Chystáme se na 46 hodin hrubého času (z toho možná nějakých 2x5 hodin spánku?). Kromě 16 hodin čistého divadelního času a 8 hodin organizovaného debatování o inscenacích a jejich širokých souvislostech se bude ještě šířeji debatovat u rozličných nápojů v areálu charismatického Divadla Pod čarou a dalších blízkých podniků. V rámci doprovodného programu proběhne dalších 8 akcí – většinou (ale ne vždy) v Palackého sadech. Při příznivé konstelaci nebeských těles (nemine nás ani modrý úplněk, tedy pokud se Šrámkův Měsíc nevzepře předpokladům astronomů) vyjde i 5 čísel Pískomyla, v nichž se pokusíme zrcadlit všechny proběhlé události hlavního programu.

Uvedené číselné údaje budí respekt a snad i hrůzu, ale odhodme obavy a vrhněme se do otevřeného a zároveň pekelně soustředěného uměleckého hledání, tázání a tápání, které bude probíhat spíš v růžovém houští a trní než v růžovém sadu. (PO)

Pište a říkejte nám své postřehy, komentáře, výmysly, vize, vidění, ...

Prosíme všechny kolegy a všechny návštěvníky festivalu: cokoli nám komentujte, kdykoli cokoli napište a předejte nám to nebo pošlete na adresu uvedenou v zápatí. Na blogu a facebooku je komentování velmi snadné. Rádi také vaše texty, postřehy i citoslovce zařadíme do Pískomyla nebo na blog přehlídky.

Kde všude najdete reflexe píseckého dění

Tento půldeník najdete v materializované formě vpravo na pultu u vstupu do hlavního sálu Divadla Pod čarou (viz obrázek) i na dalších frekventovaných festivalových místech. Ve virtuální formě máte tyto možnosti:

- stránka **blog.sramkuvpisek.cz** (pro přehlednost můžete v pravé části obrazovky vybrat rubriku, např. „Pootavský Pískomyl“ či „rozhovory“ apod.); sem umístíme všechny písemné reflexe dění včetně virtuální formy Pískomyla a podrobných poznámek z debat s lektory
- soustředěné moderované debaty, jichž se účastní speciálně pro tento účel pozvaní divadelní odborníci – praktici i teoretici (letos Anna Saavedra, Roman Černík, Vladimír Hulec, Tomáš Žižka)
- na facebookové stránce **sramkuvpisek** jsou krátké postřehy a odkazy na všechno možné; najdete zde i odkazy na **podcasty**, které jsme s tvůrci některých inscenací natočili těsně před festivalem
- v zahradním prostoru Divadla Pod čarou; když právě neprobíhají představení ani organizované debaty, bývá zde intelektuálně i lidsky živo. (PO)

inkriminované prostory: pult s Pískomylem v Divadle Pod čarou a zahradní prostory

Pískomyl s tvrdým y

Pro dosud nezasvěcené si dovolíme zopakovat drobné vysvětlení týkající se tohoto půldeníku. V jeho názvu není chyba. Neodkazujeme se na sympatické hlodavce myšovitého typu, nýbrž na tradici města, do kterého se každého jara stěhuje velkocirkus českého experimentujícího divadla. Názvem Pískomyl s tvrdým y vzdáváme hold místu, kde se po několik staletí rýžovalo, čili písko-mýlo, zlato. Věříme, že odmývání, umývání, promývání a smývání je nějak tajemně uloženo v mnohých koutech i základech města Písku i v dnešní nerýžovací a nepískomylové době, a že nám příslušní duchové pomohou zdařile písko-mýt efemerní divadelní skvosty. (PO)

Náš pan Adorno

Redakce Pískomyla si každoročně vybere některé osobnosti, jejichž myšlenkami a úvahami se snaží stručně až heslovitě rozšiřovat a zpestřovat kontext festivalového dění.

Zdá se, že díla letošního ročníku Šrámkova Písku se ve zvýšené míře budou zabývat tím, jakým je současný člověk vystaven formám manipulace a jak na něj doléhá tíže společnosti, kterou si sám vytvořil. Těžko nad těmito tématy nevzpomenout klasickou knihu Dialektika osvícenství, v níž Theodor Adorno a Max Horkheimer během druhé světové války uvažují nad tím, jak se osvícenské představy pokroku, racionality a vědeckého přístupu ke světu přirozeně zvrhly ve svůj protiklad, kdy místo emancipace přišly nové nesvobody, ať už ve formě fašismu nebo tlaku médií, reklamy a kulturního průmyslu. Ten zde poprvé Adorno popisuje jako důsledek propojení ekonomických zájmů a umění, jež tímto přichází o svou schopnost narušovat zdánlivou samozřejmost světa. Postřehy Theodora Adorna, jednoho z hlavních představitelů tzv. Frankfurtské školy a zásadního myslitele propojujícího umění a společnost, se na stránkách Pískomyla pokusíme klást vedle komentářů k proběhlým představením. Snad takto dojde přinejmenším k zajímavému dialogu, pokud ne přímo k myšlenkovému osvobození. (MI)

nedobrovolný glosátor letošního Pootavského Pískomyla Theodor A.

Teaser na blog

Když už se pouštíme do esteticko-filosoficko-sociologických poznámek, nemohu si odpustit tento teaser (česky snad lákadlo, pokušitelskou ukázkou, dráždidlo), který může ctěné čtenáře nalákat ke sledování blogu blog.sramkuvpisek.cz. Otto Linhart ze skupiny Ojebad ohlašuje v rámci rozhovoru o jejich inscenaci III. díl – „Portrét umělce jako“ toto:

Všechny tři dosavadní inscenace Bublinové tetralogie divadla Ojebad pracují s motivy času, hrdinství, psychoanalýzy a agresivního intelektualismu. Pokud jde o otázky, nabízí se například: Pokud je Bob Dylan inspirován Dylanem Thomasem, Dylan Thomas Jamesem Joycem a James Joyce Homérem, je Homér zase inspirován Bobem Dylanem? Kdo maloval ten obraz v rámu? Co tam dělá ta rakev? Byl James Joyce skutečně nejlepším spisovatelem v dějinách? Řeknu ano, má horská květina? Pokud existuje Čechovova puška, existuje i Čechův zbroják? A není lineární vnímání času konina?

Citát na úvod Šrámkova Písku

Cílem osvícenství v nejobecnějším významu pokrokového myšlení od počátku bylo zbavit lidi strachu a učinit z nich pány. Dokonale osvícená země však září ve znamení triumfálního neštěstí. Osvícenství chtělo rozložit mýty a obrazotvornost nahradit věděním. (...) Avšak lehkověrnost, nevole vůči pochybnostem, neuváženost v odpovědích, vychloubačnost vzděláním, nechuť odporovat, zaujatost, nedbalost ve vlastním bádání, slovní fetišismus, prodlévání u pouhých dílčích poznatků – toto a podobné věci brání šťastnému sňatku lidského rozumu s přirozeností věcí a místo toho jej zaprodávají jalovým pojmům a nahodilým experimentům. (Adorno, Horkheimer: Dialektika osvícenství, překlad Hauser, Váňa)